

In memoriam Johnson Sotarduga Panjaitan 11 juni 1966 – 26 oktober 2025

Mr. Johnson Panjaitan aan het woord in het Mensenrechtendebat in de Balie (2008)

De RMS-regering bereikte het bericht dat de Indonesische advocaat en mensenrechtenactivist Johnson Panjaitan in zijn woonplaats Jakarta is overleden. De oprichter van de Indonesische Vereniging voor Rechtsbijstand en Mensenrechten (PBHI) stierf plotseling, enkele dagen nadat hij door een hersenbloeding was getroffen.

Johnson Panjaitan had een lange staat van dienst in het verdedigen van slachtoffers van mensenrechtenschendingen in Indonesië, en behandelde grote zaken zoals de onafhankelijkheid van Oost-Timor, de verdediging van José Alexandre “Xanana” Gusmão en de ongeregeldheden op 27 juli 1996 in Jakarta.

Mr. John Wattilete schakelde in 2008 advocaat en mensenrechtenactivist Johnson Panjaitan in om zijn kennis en ervaring in te zetten voor Johan Teterissa en tegen de uitspraak van levenslang in Hoger Beroep te gaan.

John Teterissa was de leider van de 23-koppige Tjakelele dansgroep die op 29 juni 2007 tijdens de 14^e viering van Hari Keluarga Nasional op Lapangan Merdeka in Ambon de RMS-vlag tevoorschijn haalden onder het oog van de aanwezige Indonesische president Susilo Bambang Yudhoyono. De dansers werden hardhandig gearresteerd, gemolesteerd en gemarteld. Het vreedzame protest werd door de Indonesische autoriteiten beschouwd als een daad van landverraad en staatsondermijning die zwaar moest worden bestraft. Er werden lange gevangenisstraffen geëist en Johan Teterissa werd op 8 april 2008 zelfs tot levenslang veroordeeld.

Op 21 juni 2008 vond op initiatief van de RMS-regering de conferentie “Eerbiedig de Mensenrechten, ook op de Molukken” plaats in De Balie te Amsterdam. Het debat werd georganiseerd door het Moluccan Human Rights Committee (MHRC). Johnson Panjaitan nam op uitnodiging van de RMS-

regering deel aan het debat. Hij werd vergezeld door tante An Saya, de moeder van een van de veroordeelde dansers, die getuigde van de grove mishandelingen die haar zoon heeft ondergaan. Ook namen het Tweede Kamerlid Harry van Bommel en Liem Soei Long van Tapol Londen deel.

Van groot belang was de aanwezigheid van Amnesty International London en Human Rights Watch, die door de organisatoren werden uitgenodigd. De twee organisaties zouden in 2009 met hun onderzoeken en rapporten over de Mensenrechtenschendingen op de Molukken de nodige internationale aandacht genereren. Johnson Panjaitan aanvaardde de opdracht van de RMS-regering om scholing te geven aan Molukse advocaten die op Ambon een eigen HAM-kantoor moesten oprichten.

Voor Usman Hamid, directeur van Amnesty International Indonesia, was Johnson Panjaitan niet alleen een collega, maar was ook een symbool van moed en doorzettingsvermogen in het verdedigen van de onderdrukten. Hij herinnert zich dat Johnson Panjaitan nooit terugdeinsde voor de terreur die zijn leven bedreigde, om gerechtigheid te laten zegevieren. Johnson was een van de meest vasthoudende mensenrechtenactivisten die het land heeft gekend. De wereld van activisme en recht in Indonesië rouwt, zei hij

Betekenisvolle woorden die de RMS-regering in ballingschap volledig onderschrijft. Het aanzien en de reputatie van Johnson Panjaitan heeft er zondermeer toe bijgedragen dat de Indonesische rechters de levenslange gevangenisstraf van Johan Teterissa nog voor het Hoger Beroep zou dienen tot 15 jaar hebben teruggebracht.

De RMS-regering wil de nabestaanden en eenieder die zich met hem verbonden weet condoleren en sterkte wensen met dit grote verlies.